

ПРО РОЗВИТОК ЦИФРОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ФАХІВЦІВ ПОЛІГРАФІЧНОЇ СФЕРИ В УМОВАХ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Бруяка Ярослав Віталійович

Інститут цифровізації освіти НАПН України, м. Київ

Діяльність будь-якого сучасного підприємства не можливо уявити без її працівників. Саме від їх фаховості, рівня розвитку, навченості, професіональних навичок та якостей залежить успішність діяльності підприємства.

На жаль за останні кілька років підприємства на території України зіштовхнулася з викликами, які внесли руйнівний вклад в їх діяльність, зокрема повномасштабне вторгнення російської федерації на територію нашої країни. Руйнування інфраструктури, знищення логістичних ланцюгів поставок товарів та матеріалів для виробництва, значні порушення в діяльності підприємств, мобілізація та залучення населення до захисту України, мільйони людей були вимушені покинути свої домівки та шукати безпеки для себе та своєї родини на територіях інших держав (зовнішнє переміщення), або переміщуватися у більш безпечні регіони України (внутрішнє переміщення). В свою чергу ці фактори призвели до відтоку кадрів з підприємств, які вимушені були або скоротити свої потужності, або взагалі припинити свою діяльність.

Не обминуло такої участі і поліграфічну сферу. Нині багато підприємств зруйновано (східні регіони України), закрилися по причині неможливості виконання своєї діяльності (у т.ч за відсутністю фахівців), зробили переміщення в більш безпечніші регіони західної України, але і там за рахунок високої концентрації підприємств даної сфери зіштовхнулися з високим дефіцитом кадрів. Більшість тих підприємств, що залишилися на своїх постійних локаціях, зіштовхнулися з проблемами збереження виробничих потужностей та кадрового потенціалу.

Саме збереження кадрового потенціалу та в умовах його дефіциту, перед роботодавцями виникає основний виклик – як зберегти, навчити, підвищити фаховість та рівень працівників і таким чином зберегти потужності, оптимізувати діяльність свого підприємства та пристосуватися до умов сьогодення.

У сучасному світі досить важко уявити діяльність підприємств, зокрема поліграфічної сфери без запровадження автоматизації, цифровізації процесів управління персоналом, розвитку та підтримки на належному рівні цифрових компетенцій працівників.

У зв'язку зі зростаючою цифровізацією багатьох процесів у сучасній поліграфії, фахівці повинні бути здатними ефективно використовувати сучасні цифрові інструменти, програмне забезпечення та обладнання. Однак, через швидкий темп змін у цифрових технологіях, фахівці часто потребують постійного навчання та оновлення своїх цифрових компетентностей.

Питаннями розвитку цифрових компетентностей займалися такі науковці: В. Биков, А. Олешко, В. Кохан, О. Данніков, О. Овчарук, О. Кравчук, Т. Балановська, О. Гавриш, Б. Виржиковська, В. Чичук, М. Женченко, О. Пушкар, Т. Андрющенко, О. Бережна, Є. Грабовський та ін.

У описі рамки цифрової компетентності для громадян України (DigComp 2.1) *цифрова компетентність* визначається як інтегральна характеристика особистості, яка динамічно поєднує знання, уміння, навички та ставлення щодо використання цифрових технологій для спілкування, власного розвитку, навчання, роботи, участі в суспільному житті, відповідно до сфери компетенцій, належним чином (безпечно, творчо, критично, відповідально, етично). Цифрова компетентність дозволяє виконувати комплексні завдання в цифровому середовищі [2, с. 52-53].

Питаннями розвитку неформальної освіти займалися ряд закордонних та вітчизняних вчених, зокрема О. Аніщенко, А. Кроплі, Р. Дейв, К. Кнаппер, Ч. Дьюк, Е. Фор, П. Вільямс, Е. Хьюмел, В. Давидова, С. Коваленко, В. Кушерець, Л. Лукьянова, Н. Ничкало, О. Огієнко, О. Парашук, С. Прийма, Л. Сігасва та ін.

Поняття «*неформальна освіта*» в Законі України «Про освіту» ст. 8 п. 3 визначається як освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій [3].

Використання цифрових технологій в поліграфічній сфері досліджували такі вчені: О. Пушкар, В. Гаврілов, Є. Грабовський, М. Оленич, В. Браткевич, В. Климнюк, І. Бондар, Ю. Сисоєва, Л. Потрашкова та ін.

Проте проблема розвитку цифрових компетентностей фахівців поліграфічної сфери в умовах неформальної освіти не достатньо досліджена і тому потребує більш детального вивчення.

Отже, вважаємо, що розвиток цифрових компетентностей фахівців поліграфічної сфери в умовах їх неформальної освіти може сприяти більш ефективній взаємодії всередині організації між працівниками, яка в свою чергу допоможе підвищити рівень, швидкість та якість обслуговування споживачів товарів поліграфічного призначення та допоможе підтримувати належний рівень діяльності та розвитку підприємства.

Список використаних джерел:

1. Аніщенко О. В., Лук'янова Л. Б., Прийма С, М. Неформальна освіта дорослих – освітній тренд XXI століття. *Рідна школа*. 2017. №11-12. С. 3-7 URL: <https://lib.iitta.gov.ua/710422> (дата доступу: 09.11.2023).

2. Опис рамки цифрової компетентності для громадян України (DigComp 2.1). Київ, 2021. 56 с. URL: https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/news_post/2021/3/mintsifra-oprilyudnyue-ramku-tsifrovoi-kompetentnosti-dlya-gromadyan/%D0%9E%D0%A0%20%D0%A6%D0%9A.pdf (дата доступу: 09.11.2023).

3. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата доступу: 08.11.2023).